

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕПАРТАМЕНТ ОСВІТИ І НАУКИ,
ВИКОНАВЧОГО ОРГАНУ КИЇВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ
(КИЇВСЬКОЇ МІСЬКОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІСТРАЦІЇ)
КПНЗ «КИЇВСЬКА МАЛА АКАДЕМІЯ НАУК УЧНІВСЬКОЇ МОЛОДІ»**

ПРОГРАМА

**з позашкільної освіти
дослідницько-експериментальний напрям**

«МЕДІАПСИХОЛОГІЯ»

Автори:

Найдьонова Любов Антонівна – доктор психологічних наук, член-кореспондент НАПН України, завідувачка лабораторії психології масової комунікації та медіаосвіти Інституту соціальної та політичної психології НАПН України.

Дятел Надія Леонідівна – молодший науковий співробітник лабораторії психології масової комунікації та медіаосвіти Інституту соціальної та політичної психології НАПН України

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Сучасні діти й підлітки не бачать свого життя без медіа. Вони отримують інформацію і засвоюють зразки поведінки з медіа, що визначає їхню кіберсоціалізацію, яка відбувається часто поза участю батьків в умовах, коли повний контроль медіасередовища є неможливим.

Навчання в секції медіапсихології передбачає формування системи знань про психологічні особливості інформаційного суспільства, пошук, сприймання, критичний аналіз, адекватне оцінювання та осмислення різноманітної медіапродукції, а також створення власних медіапродуктів на основі усвідомленої системи цінностей і переконань у взаємодії з іншими людьми.

За допомогою курсу медіапсихології формується ціннісна смислова саморегуляція – основний психологічний механізм, який допомагає розвивати загальну медіаграмотність особистості, відповідає за мотивацію застосування здобутих знань у практичній діяльності; формування медіакомпетентності для з урахуванням новітніх феноменів інформаційного суспільства.

Послідовність блоків програми передбачає практичне засвоєння теоретичних знань, різнобічний розвиток навичок, які дозволять ефективно та збалансовано взаємодіяти з медіасередовищем, не просто розуміючи його закони та принципи, але і через наявність у людини власної картини світу, напрацьованих особистих цінностей та готовності їх відстоювати, розуміння соціокультурного й політичного контексту функціонування медіа в сучасному світі.

Метою програми є формування в учнів системи знань щодо інформаційного суспільства, системи медіа, особливостей побудови стосунків за допомогою медіа, соціальних мереж, віртуальних застосунків та інших можливостей медіа в сучасному світі; розвитку критичного мислення та аналітичних здібностей щодо медіапростору і медіаспоживання, спрямованих на ефективну реалізацію отриманих знань задля формування об'єктивної та осмисленої картини світу; засвоєння способів загальної та індивідуальної регуляції медіапрактик та напрацювання навичок захисту від кіберризиків.

Основні завдання програми полягають у формуванні таких компетентностей:

- пізнавальної: розвиток критичного мислення учнів та медіаграмотності, розвиток мотивації до вивчення і пояснення явищ та процесів медіасвіту, сприяння розширенню науково-дослідницького інтересу та формування дослідницьких навичок;
- практичної: опанування учнями уміння працювати з різними джерелами інформації та знання специфіки їх функціонування; вміння

рефлексувати та регулювати власну діяльність як в межах медіапростору, так і зберігаючи баланс з іншими видами діяльності;

- творчої: розвиток в учнів умінь до свідомої зцілювальної медіаторчості для самовираження, здатності аналізу об'єктів медіаторчості на аудиторію та вміння прогнозувати вплив, який матимуть їх власні твори на користувачів;

- соціальної: розуміння соціальної ролі медіапростору, його невід'ємності та масштабності в сучасному світі, переваги та виклики збільшення кількості екранного часу у зв'язку з пандемією, вміння протистояти загальномережевим проблемам кіберризиків та специфічним для України наслідкам інформаційної війни.

Програма секції медіапсихології розрахована на роботу з учнями старшого шкільного віку. Програма передбачає навчання учнів 9–11 класів в секції. Кількісний склад навчальної групи – 10–12 учнів.

Важлива роль надається розвитку навичок критичного мислення та саморегуляції, а також проведенню медіапсихологічних досліджень, рефлексії набутого досвіду, вирішенню творчих завдань та формуванню медіакультури учнів.

Програма ґрунтується на Державному стандарті базової і повної загальної освіти.

Зміст програми реалізується з огляду на здібності на вікові особливості учнів за допомогою як традиційних форм і методів навчання (індивідуальна, групова форми, методи бесіди, лекції, екскурсії, семінари, практикуми у наукових закладах), так і інтерактивних методів (круглий стіл, тренінг, моделююча гра, дебати, навчальна дискусія, метод case-study або метод конкретних ситуацій).

Під час проведення занять керівник секції використовує різноманітні засоби навчання: презентації, наочні посібники, роздатковий матеріал, технічні засоби навчання.

Програма передбачає варіативність технологій, методів, форм навчання. У процесі організації навчально-виховного процесу застосовуються сучасні технології, що зарекомендували себе як ефективні та цікаві, зокрема сформульовані за принципами НУШ.

Заняття секції поєднують онлайн та офлайн формати, використовуючи різноманітні методи навчання, серед яких: пояснювально-ілюстративні (розповідь, пояснення, бесіда, демонстрація, досліди та ін.), репродуктивні (відтворювальні) та проблемно-пошукові (проблемне викладення матеріалу, дослідницькі, частково-пошукові) методи навчання.

Учасники програми мають змогу представляти результати своїх досліджень у наукових конференціях, семінарах та круглих столах, які

проводяться науково-дослідними інститутами, вищими навчальними закладами та у науково-дослідницькій роботі Малої академії наук.

Перевірка та оцінювання знань й умінь учнів здійснюється під час виконання вихованцями практичних робіт, а також у формі вікторин, змагань, під час захисту наукових робіт.

Програма є орієнтовною. Керівник секції може вносити зміни й доповнення у зміст програми, плануючи свою роботу з урахуванням інтересів її членів чи обраного напрямку діяльності позашкільного навчального закладу.

Розподіл годин за темами – орієнтовний. Керівник секції, виходячи з рівня підготовки учнів, може визначати, скільки годин потрібно на опанування тієї чи іншої теми, і внести до програми відповідні корективи. Перелік обладнання у програмі подано, як орієнтовний відповідно до можливостей навчального закладу.

НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

Розділ, тема	Кількість годин		
	усього	теоретичних	практичних
Вступ. Знайомство. Презентація секції «Медіапсихологія»	4	-	4
Розділ 1. Теорія проведення наукових досліджень	54	12	42
1.1 Основні методи науково-психологічних досліджень.	14	2	12
1.2. Основні принципи медіапсихологічних досліджень. Тематичне різноманіття медіапсихології.	9	2	7
1.3. Вибір теми і предмету наукового медіапсихологічного дослідження.	9	2	7
1.4. Основні поняття наукового дослідження та шляхи їх визначення.	9	2	7
1.5. Вимоги до робіт, що подаються на II етап Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-дослідних робіт.	9	2	7
Розділ 2. Загальна медіапсихологія	45	10	35
2.1. Розвиток інформаційного суспільства. Інформація і комунікація.	9	2	7
2.2. Людина інформаційного суспільства. Основи сучасної аналітики та пошук інформації.	9	2	7
2.3. Медіапрактики та взаємодія у інфопросторі.	9	2	7
2.4. Мас-медіа: ефекти і впливи. Медіавиробники і медіаспоживачі. Регулювання медіапростору.	9	2	7
2.5. Права дитини в цифровому середовищі.	9	2	7
Розділ 3. Кіберкультура	27	6	21
3.1. Інтернет як технологія та як соціальний контекст. Нові можливості.	9	2	7
3.2. Бюджет часу та психологічне благополуччя.	9	2	7
3.3. Нетикет та емоційна регуляція онлайн-комунікації.	9	2	7

Розділ 4. Картина світу в кіберпросторі.	36	8	28
4.1. Медіа як ресурс розвитку особистості. Співвідношення онлайн та офлайн світів у формуванні картини світу.	9	2	7
4.2. Ризики нерегульованого використання медіа.	9	2	7
4.3. Механізми впливу масової інформації на особистість. Види маніпуляцій.	9	2	7
4.4. Соціальний досвід у медіа. Парасоціальні стосунки.	9	2	7
Розділ 5. Критичне мислення	54	12	42
5.1. Звичка та мотивація перевірки інформації. Уміння задавати питання.	9	2	7
5.2. Логіка і економіка інформації.	9	2	7
5.3. Цілі, завдання та користь споживання інформації.	9	2	7
5.4. Принципи формальної та неформальної логіки в аналітиці.	9	2	7
5.5. Установки, упередженість та «білі плями» людського сприймання.	9	2	7
5.6. Критичне мислення в онлайн комунікації.	9	2	7
Розділ 6. Системний аналіз та стратегічне мислення	36	8	28
6.1. Причинно-наслідкові зв'язки у прийнятті рішень.	9	2	7
6.2. Ієрархізація даних та вміння визначати пріоритетність даних.	9	2	7
6.3. Комплексне вирішення задач і гнучкість мислення.	9	2	7
6.4. Планування та прогнозування.	9	2	7
Розділ 7. Саморегуляція та емоційний інтелект	54	12	42
7.1. Актуальність розвитку емоційного інтелекту.	9	2	7
7.2. Ціннісно-смілова саморегуляція.	9	2	7
7.3. Рефлексія. Оцінка зворотного зв'язку.	9	2	7
7.4. Саморегуляція медіасприймання.	9	2	7
7.5. Рольовий підхід у вирішенні задач.	9	2	7

7.6. Основні техніки самовладання і самопрезентації.	9	2	7
Розділ 8. Безпека в медіапросторі	36	8	28
8.1. Інформаційна безпека. Протистояння маніпуляціям.	9	2	7
8.2. Кібербулінг та інші загрози медіа світу.	9	2	7
8.3. Традиції та ініціативи захисту дитини в інформаційному просторі. Загальні алгоритми захисту.	9	2	7
8.4. Оптимізація різних видів взаємодії та індивідуальні моделі захисту.	9	2	7
Підсумкове заняття. Висновки.	2	2	-
Захист індивідуальних досліджень	16	2	14
Всього	360	80	280

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

Вступ. Знайомство. Презентація секції «Медіапсихологія» (4 год)

Ознайомлення з Правилами техніки безпеки. Знайомство з програмою роботи секції медіапсихології. Представлення своїх наукових інтересів учасниками секції.

Розділ 1. Теорія проведення наукових досліджень (45 год)

1.1. Методи наукових досліджень. Організація наукового дослідження та контроль чистоти результатів (9 год).

Теоретична частина. Основні методи науково-психологічних досліджень. Стандартизація дослідження. Поняття надійності та валідності.

Практична частина. Найвідоміші психологічні дослідження. Їх слабкі та сильні сторони.

1.2. Основні принципи медіапсихологічних досліджень. Тематичне різноманіття медіапсихології (9 год).

Теоретична частина. Базові поняття медіапсихології. Напрями та особливості побудови медіапсихологічних досліджень.

Практична частина. Участь у дискусії щодо сучасних медіа з представниками медіавиробництва.

1.3. Вибір теми і предмету наукового медіапсихологічного дослідження (9 год).

Теоретична частина. Планування медіапсихологічного дослідження. Етичний кодекс та культура дослідника.

Практична частина. Визначення основних елементів наукових робіт учнів на основі обраної теми.

1.4. Основні поняття наукового дослідження та шляхи їх визначення (9 год).

Теоретична частина. Мета та принципи визначення наукової новизни, актуальності, об'єкту, предмету, гіпотези, мети та завдань наукового дослідження.

Практична частина. Підготовка плану дослідження та його оформлення.

1.5. Вимоги до робіт, що подаються на II етап Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-дослідних робіт (9 год).

Теоретична частина. Загальні положення проведення II етапу Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-дослідних робіт. Вимоги до оформлення роботи поданої на конкурс-захист МАН.

Практична частина. Похід на медіавиробництво. Знайомство зі співробітниками студії анімації «Червоний собака» та особливостями роботи анімаційного виробництва.

Розділ 2. Загальна медіапсихологія (45 год.)

2.1. Розвиток інформаційного суспільства. Інформація і комунікація (9 год).

Теоретична частина. Історія розвитку медіаресурсів. Сучасний медіаландшафт. Взаємодія у інформаційному просторі.

Практична частина. Обговорення Європейських критеріїв медіаграмотності.

2.2. Людина сучасного інформаційного суспільства. Основи сучасної аналітики та пошук інформації (9 год).

Теоретична частина. Кіберсоціалізація та її вікові норми. Ключові принципи медіаграмотності.

Практична частина. Принципи забезпечення інформаційної безпеки в умовах інфодемії.

2.3. Медіапрактики та взаємодія у інфопросторі (9 год).

Теоретична частина. Види взаємодії з медіаресурсами, їх особливості. Можливості та правила різних видів взаємодії у онлайн середовищі.

Практична частина. Діагностика медіапрактик особистості. Застосунки, що допомагають відслідковувати та корегувати медіаактивність.

2.4. Мас-медіа: ефекти і впливи. Медіавиробники і медіаспоживачі. Регулювання медіапростору (9 год).

Теоретична частина. Розвиток ЗМІ. Медіаефекти та їх психологічні механізми. Новинна грамотність: декодування медіамеседжів.

Практична частина. Практикум «Факт і точка зору в ЗМІ»

2.5. Права дитини в цифровому середовищі (9 год).

Теоретична частина. Сучасні українські практики та перспективи розвитку питання медіабезпеки.

Практична частина. Обговорення: «Медіаризики та вікові новоутворення, що їм запобігають».

Розділ 3. Кіберкультура (27 год.)

3.1. Інтернет як технологія та як соціальний контекст. Нові можливості (9 год).

Теоретична частина. Сучасні питання кіберпростору. Соціальні мережі. «Інформаційні бульбашки» онлайн взаємодії. Кіберспорт. Штучний інтелект.

Практична частина. Обговорення сучасних міфів кіберсвіту та потенційних шляхів його розвитку.

3.2. Бюджет часу та психологічне благополуччя (9 год).

Теоретична частина. Концепція економіки власного часу. Медіапрактики в бюджеті вільного часу та у навчанні. Прокрастинація. Рефлексивний підхід та оптимізація діяльності.

Практична частина. Тренінг з аналізу та оптимізації медіапрактик.

3.3. Нетикет та емоційна регуляція онлайн комунікації (9 год).

Теоретична частина. Мова кіберпростору. Механізми діалогу культур в інтернеті. Передавання і викривлення інформації під час спілкування. Синхронне і асинхронне онлайн-спілкування.

Практична частина. Особливості етикету в онлайн-спілкуванні. Нетикет у різних країнах.

Розділ 4. Картина світу в кіберпросторі (36 год.)

4.1. Медіа як ресурс розвитку особистості. Співвідношення онлайн та офлайн світів у формуванні картини світу (9 год).

Теоретична частина. Інтернет як засіб розширення горизонтів комунікативної свободи. Можливості набуття соціокультурного досвіду. Організація подій.

Практична частина. Тренінг «Ознаки мови ворожнечі і способи її уникнення».

4.2. Ризики нерегульованого використання медіа (9 год).

Теоретична частина. Суб'єктне та об'єктне сприйняття. Побудова навичок саморегуляції при використанні інтернету.

Практична частина. Діагностика соціального благополуччя особистості.

4.3. Механізми впливу масової інформації на особистість. Види маніпуляцій (9 год).

Теоретична частина. Маніпуляції у ЗМІ та в індивідуальному спілкуванні. Способи відслідковування та протистояння.

Практична частина. Основи критичного мислення – способи протистояння маніпуляціям та прийняття рішень в умовах тиску.

4.4. Соціальний досвід у медіа. Парасоціальні стосунки (9 год).

Теоретична частина. Сучасна міфологія та поведінкові патерни у світі медіа. Формування уявлень про соціальну взаємодію. Парасоціальні стосунки.

Практична частина. Дискусія: «Кіберпростір і стосунки: дружба і кохання в медіа і в житті».

Розділ 5. Критичне мислення (54 год.)

5.1. Звичка та мотивація перевірки інформації. Уміння задавати питання (9 год).

Теоретична частина. Навіщо перевіряти інформацію? Критичне мислення як компетенція майбутнього та запорука особистого благополуччя.

Практична частина. Розвиваюча гра: «Правда чи вигадка? Міські легенди та хибні переконання»

5.2. Логіка і економіка інформації (9 год).

Теоретична частина. Поняття інформації, її види та способи передачі. Властивості інформації. Теорія ігор. Прогнозування на основі даних.

Практична частина.

5.3. Цілі, завдання та користь споживання інформації (9 год).

Теоретична частина. Визначення особистих та командних цінностей при роботі над спільними задачами.

Практична частина. Рольова гра «Далека веселка»

5.4. Принципи формальної та неформальної логіки в аналітиці (9 год).

Теоретична частина. Індукція та дедукція в практичному застосуванні. Відмінність формальної та неформальної логіки. Аргументи та докази. Вага елементів інформації.

Практична частина. Вирішення задач з формальної та неформальної логіки.

5.5. Установки, упередженість та «білі плями» людського сприймання (9 год).

Теоретична частина. Поняття установки. Звідки виникають упередження та методи роботи з ними. Особливості та основні види викривлень сприйняття.

Практична частина. Демонстрація відео з місця події та подальша гра «Покази свідків».

5.6. Критичне мислення в онлайн комунікації (9 год).

Теоретична частина. Особливості сприймання інформації та емоційного реагування в онлайн комунікації. Навички саморегуляції та критичної оцінки ситуації в онлайн взаємодії.

Практична частина. Розробка моделей реагування в умовах виникнення різних кіберзагроз.

Розділ 6. Системний аналіз та стратегічне мислення (36 год.)

6.1. Причинно-наслідкові зв'язки у прийнятті рішень (9 год).

Теоретична частина. Моделі та методи прийняття рішень. Поняття достатньої поінформованості. Етапи прийняття рішень. Наслідки та відповідальність.

Практична частина. Комплексний аналіз історичної події за вибором.

6.2. Ієрархізація даних та вміння визначати пріоритетність даних (9 год).

Теоретична частина. Принципи організації інформації. Категорія та ієрархія. Індивідуальні, суспільні інтереси та мета завдання.

Практична частина. Вправа-фасилітація «Організація шкільного концерту»

6.3. Комплексне вирішення задач і гнучкість мислення (9 год).

Теоретична частина. Концепція VUCA-світу. Перетворення проблеми на задачу. Етапи вирішення задач. Розвиток навичок комплексного рішення задач.

Практична частина. Вправи на вміння комплексно вирішувати проблеми «Золота рибка», «Так/Ні»

6.4. Планування та прогнозування (9 год).

Теоретична частина. Принципи побудови прогнозів. Вміння робити висновки на основі неповних фактів.

Практична частина. Дискусія на тему перспектив глобалізації та можливого майбутнього.

Розділ 7. Саморегуляція та емоційний інтелект (54 год.)

7.1. Актуальність розвитку емоційного інтелекту (9 год).

Теоретична частина. Поняття саморегуляції та емоційного інтелекту та їх роль в структурі особистості.

Практична частина. Тренінг «Емоційна палітра»

7.2. Ціннісно-смілова саморегуляція (9 год).

Теоретична частина. Аналіз власних цінностей. Вміння розрізняти особисті та навіяні погляди

Практична частина. Діагностика ціннісних орієнтацій та мотивації.

7.3. Рефлексія. Оцінка зворотного зв'язку (9 год).

Теоретична частина. Функції рефлексії в комунікації. Критика та зворотній зв'язок. Вміння взаємодіяти з конструктивною та не конструктивною критикою.

Практична частина. Рефлексивна гра як антиманіпуляція та критичне мислення.

7.4. Саморегуляція медіасприймання (9 год).

Теоретична частина. Базові стратегії самоконтролю. Етапи перебігу емоцій, їх усвідомлення та саморегуляція на кожному з етапів.

Практична частина. Емпатія та співпереживання у онлайн та офлайн взаємодії.

7.5. Рольовий підхід у вирішенні задач (9 год).

Теоретична частина. Поняття ролі в діяльності. Рамка ситуації при виборі моделі поведінки. Робота з позиції «я-індивідуальність» та «я-виконавець ролі».

Практична частина. Тренінг самовладнання та управління власними емоціями.

7.6. Основні техніки самовладання і самопрезентації (9 год).

Теоретична частина. Імідж та створення власного бренду. Слабкі та сильні сторони у самопрезентації. Як подолати хвилювання.

Практична частина. Рольова гра з самопрезентації у заданій сфері.

Розділ 8. Безпека в медіапросторі (36 год.)

8.1. Інформаційна безпека. Протистояння маніпуляціям (9 год).

Теоретична частина. Поняття про медіаімунітет та психологічний самозахист.

Практична частина. Практикум з протистояння медіаманіпуляціям та медіанасильству.

8.2 Кібербулінг та інші загрози медіа світу (9 год).

Теоретична частина. Проблема медіанасильства та кібербулінгу.

Практична частина. Поради щодо профілактики та подолання кібербулінгу.

8.3. Традиції та ініціативи захисту дитини в інформаційному просторі. Загальні алгоритми захисту (9 год).

Теоретична частина. Сучасна практика захисту прав людини в інтернеті. Міжнародні та національні практики. Організації та події, пов'язані з захистом дитини в інтернеті.

Практична частина. Участь у круглому столі на тему «Захист дитини в інтернеті»

8.4. Оптимізація різних видів взаємодії та індивідуальні моделі захисту (9 год).

Теоретична частина. Оцінка особистих ресурсів та напрацювання індивідуальних моделей поведінки та захисту в умовах кібернебезпек.

Практична частина. Брейнштурм на тему: «Поради для батьків щодо захисту дитини в інтернеті»

Підсумкове заняття. Висновки. (2 год.)

Підведення підсумків роботи секції за навчальний рік. Визначення перспектив подальших наукових розвідок учнів.

Захист індивідуальних досліджень (16 год.)

ПРОГНОЗОВАНИЙ РЕЗУЛЬТАТ

Члени секції мають знати:

- визначення медіапсихології як науки та її основні поняття;
- місце медіапсихології в системі сучасних наук;
- основні напрями сучасної медіапсихології;
- методи збору психологічної інформації та методика проведення психодіагностичних досліджень;
- вимоги до оформлення роботи дослідника Малої академії наук;
- основні компетенції особистості майбутнього;
- принципи впливу медіа;
- алгоритми аналізу інформації;
- способи саморегуляції та інформаційного захисту;
- основні відмінності онлайн та офлайн взаємодії
- принципи нетикету.

Члени секції мають уміти:

- проводити повний цикл медіапсихологічного дослідження;
- презентувати результати власної роботи на широкий загал;
- використовувати різні інформаційні джерела та критично їх оцінювати;
- оформляти науково-дослідну роботу відповідно до вимог
- використовувати методи самопізнання та самовдосконалення;
- визначати впливи медіапростору на особистість та власний вплив на медіасередовище;
- регулювати власну діяльність та підтримувати баланс взаємодії у медіапросторі.

Члени секції мають набути досвід:

- здійснення дослідження у галузі медіапсихології;
- використання психодіагностичного інструментарію;
- опису результатів дослідження;
- оформлення науково-дослідницької роботи члена Малої Академії наук.

Обладнання	Кількість шт.
Апаратура:	
Принтер	1
Мультимедійний проектор	1
Екран/дошка	1
Накопичувач USB Flash-drive	1
Навушники	За кількістю учнів
Окуляри 3D реальності	За кількістю учнів
Планшети	За кількістю учнів
Комп'ютер	За кількістю учнів
Канцелярське приладдя:	
Папір друкарський А-4, А-3	За потребою
Кольоровий папір	За потребою
Ножиці	За потребою
Кулькові ручки	За потребою
Графітні олівці	За потребою
Папки	За потребою
Файли	За потребою

ЛІТЕРАТУРА

1. Баришполец О.Т. Український словник медіакультури / О.Т. Баришполец. – К. : Міленіум, 2014. – 196 с.
2. *Баришполец О. Т.* Брехня в інформаційному просторі та між особовій комунікації: монографія / Національна академія педагогічних наук, Інститут соціальної та політичної психології. – Кіровоград, 2014. – Імекс-ЛТД, – 648 с.
3. Бурлачук Л.Ф. Психодіагностика личности. – К.: Здоров'я, 2011. – 248 с.
4. Голубева Э.А. Способности и индивидуальность. – М.: «Прометей», 2003. – 306 с.
5. Кіберсоціалізація в умовах інформаційної війни / Матеріали науково-практичного семінару (м. Київ, 16 травня 2018 р.) ; [за ред. Н.Л. Дятел]. – [Електронний ресурс]. – 2018. – режим доступу: <http://mediaosvita.org.ua/book/kibersotsializat...matsijnoyi-vijny/>
6. Медіаграмотність та інформаційна безпека : інформаційний бюлетень / За наук. ред. Л. А. Найдьонової, упоряд. О. О. Кришовська [Найдьонова Л. А., Дятел Н. Л., Вознесенська О. Л., Череповська Н. І., Обухова Н. О., Чаплінська Ю. С., Дідик Н. І.]. – К. : Інститут соціальної та політичної психології Національної академії педагогічних наук України, 2018 – 128 с.
7. Медіакультура. Навчальна програма для учнів 9, 10, 11 класів закладів загальної середньої освіти (три роки навчання) / Л. А. Найдьонова, Н. І. Череповська, О. Л. Вознесенська, Ю. С. Чаплінська, Н.О. Обухова, Н. Л. Дятел, І. О. Бондаревська, О. О. Кришовська; уклад. Л. А. Найдьонова, Н. І. Череповська; за ред. Л. А. Найдьонової; Інститут соціальної та політичної психології НАПН України. – Київ, 2018. – 78 с.
8. «Медіатравма в умовах інформаційної війни: психологічний та педагогічний аспекти» [Електронний ресурс] / Матеріали I Всеукраїнської наукової конференції (м. Київ, 20–21 червня 2017 р.) // mediaosvita.org.ua. – 2017 – Режим доступу до ресурсу: <http://mediaosvita.org.ua/book/materialy-vseukrayinskoyi-naukovo-praktychnoyi-konferentsiyi-mediatravma-v-umovah-informatsijnoyi-vijny-psyhologichnyj-ta-pedagogichnyj-aspekty/>
9. Медіакультура: підручник для учнів старших класів / за ред. Л. А. Найдьонової (електронне видання). К., 2018.
10. Петровская Л.А. Компетентность в общении. Социально-психологический тренинг. – М.: Изд. МГУ, 2009. – 216 с.
11. Практикум «Медіакультура»: Робочий зошит курсу за вибором для учнів 10 класу загальноосвітніх навчальних закладів / Л. А. Найдьонова, О. Т. Баришполец, О. Є. Голубева; упоряд. Н.І. Череповська,. – К. : Міленіум, 2017. – 94 с.
12. Психологія особистості: Словник-довідник / За ред. П.П. Горностая,

- Т.М. Титаренко. – К.: Рута, 2001. – 320 с.
- 13.Рибалка В.В. Психологія розвитку творчої особистості: Навч. посібник. – К., ІЗМН, 2006. – 236 с.
  - 14.Терно С. Теорія розвитку критичного мислення (на прикладі навчання історії) / С. О. Терно: [посібник для вчителя]. — Запоріжжя: Запорізький національний університет, 2011. — 105 с
  - 15.Технології розвитку критичного мислення учнів / Кроуфорд А., Саул В., Метьюз С., Макінстер Д.; Наук. ред., передм. О. І. Пометун. — К.: Вид-во «Плеяди», 2006. — 220 с.
  - 16.Экономическая психология / Под ред. И.В. Андреевой. – СПб.: Питер, 2000. – 512 с.
  - 17.Шейбе С., Рогоу Ф. Медіаграмотність: Підручник для вчителів / Сінді Шейбе, Фейз Рогоу / Пееркл. з англ. С.Дьома; за загал. ред. В.Ф. Іванова, О.В. Волошенюк. – К.: Центр Вільної Преси, Академія Української Преси, 2017. – 319 с
  - 18.Щекин Г.В. Как эффективно управлять людьми: психология кадрового менеджмента. – К.: МАУП, 1999. – 400 с.
  - 19.Talbot M. Critical Reasoning [Електронний ресурс] // Philosophy Now – Jan, 2015 – Режим доступу до ресурсу: https://philosophynow.org/issues/106/Critical_Reasoning
  - 20.The 10 skills you need to thrive in the Fourth Industrial Revolution [Електронний ресурс] // The World Economic Forum. – 2016. – Режим доступу до ресурсу: <https://www.weforum.org/agenda/2016/01/the-10-skills-you-need-to-thrive-in-the-fourth-industrial-revolution/>.
  - 21.The Foundation for Critical Thinking. Defining Critical Thinking [Електронний ресурс] / The Foundation for Critical Thinking. – 2016. – Режим доступу до ресурсу: <http://www.criticalthinking.org>.